

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRĂȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancațe nu se primesc. Manuscripte nu se retrimit.
ÎNȘERATE se primesc la **ADMINISTRAȚIUNEA** în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
 În Viena: M. Dukas Nachf. Max. Augenfild & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Wosso. A. Oppelks Nachf. Anton Oppelk.
 În Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie armonioasă pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se prenumără la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 27.

Brașov, Sâmbătă 6 (18) Februarie.

1899.

Germanii și federalismul.

Este o aparițiune interesantă, că Germania, care însăși e un stat federal, privesce cu antipatie atât de pronunțată la năvălirile din Austria, cât și la de scop inaugurarea unui sistem federalist. Dér lucrul de mult nu mai e nou. Germanii din marele imperiu sunt contrarii federalismului austriac din simplul motiv, că se tem, ca nu cum-va prin acest federalism să se întărească prea mult slavismul în țările austriace și ast-fel să se creeze un ic prea puternic între Germanii din aceste țări și conaționali lor din Germania.

De aceea alianța monarhiei noastre cu Germania a influențat mult din capul locului în favorul ideilor suprematiste-dualiste și în contra ideilor federaliste. Acésta s'a putut constata în decursul anilor în mod neîndoios și nu mai este de lipsă să înșirăm aici fapte trecute.

Ceea ce însă trebuie să ne intereseze îndeosebi sunt faptele, ce se petrec astăzi și carî dovedesc din nou, cât de însemnată este partea de influență, ce o are politica germană asupra mersului dezvoltării interioare politice în monarhia noastră dualistă.

Punctul de plecare al acestei politici este alianța germano-austriacă și apărarea intereselor ei. Fîresce, că aceste interese întempină din partea germană și maghiară o interpretare deosebită de aceea, pe care li-o dau Slavii. Aceștia din urmă sunt de părere, că alianța, séu mai bine dis tripla-alianță, ar puté forte bine dăinui și atunci, când în monarhia s'ar introduce sistemul federalist. Germanii, ca și Maghiarii însă au cu totul altă părere. Ei dic, că federalismul periclitéză direct interesele alianței cu Germania și în privința acésta, ei se află în deplină

concordanță cu vederile, ce domnesc în cercurile dirigitore politice dela Berlin.

Luptele inversunate naționale din Austria și opozițiunea extremă, ce o fac Germanii de-acolo ideilor și planurilor federaliste au produs cu timpul în o mare parte dintre conducătorii Cehilor, carî luptă în primul rând pentru aceste idei, convingerea, că tocmai alianța cu Germania este o pedecă principală a realizării programului lor de egală îndreptărire națională.

Astfel vedem, că deputați fruntași cehi, ca Kramarz și alții, au lansat în timpul din urmă, prin nise articuli politici publicați în foile franceze, idea ca monarhia noastră să se rupă de Germania și să se alătore mai strîns la Rusia și Franța. Dorințele de felul acesta au crescut mult, de când cu înțelegerea dintre Viena și Petersburg privitoare la Orientul european. Acei politicieni cehi susțin, că acésta înțelegere este „mai strînsă, decât s'ar crede” și deci se așteptă la o schimbare radicală în raporturile cu Germania, mai ales după ce în timpul din urmă s'a slăbit așa de mult încrederea în durabilitatea triplei alianțe.

Este de remarcă, că de când cu călătorii monarhului nostru la Petersburg a crescut așa dicend gelosia celor din Berlin în apărarea intereselor de alianță. Acésta s'a putut observa cu ocaziunea discușiunii din camera vieneză relativă la espulsările supușilor austriaci slavî din Prusia. Atunci totă presa germană s'a năpustit cu furiă asupra contelui Thun, fiind-că în răspunsul séu a avut îndrăsnela să vorbescă de represalii, ce le-ar puté lua guvernul austriac, și mai tóte aceste foi vedeau în procederea contelui

Thun o turburare a raporturilor de alianță.

Incidentul acesta, precum scim, s'a aplanat, deși nu fără greutate, între guvernele din Viena și Berlin, dér ghimpele a rămas și amintîții articuli ruso- și francesofilî ai cător-va corifei cehi au deschis din nou rana.

De vre-o două săptămâni mai ales, o parte din presa germană a luat o pozițiune foarte energică față cu atitudinea ostilă triplei alianțe, ce se manifestă în cercurile conducătoare cehice. De-odată li-se pare celor din Berlin, că elementele slave s'au prea întărit în timpul din urmă în Austria și că deja încep să facă greutăți politice esteriore, nisuid a turbura bunele raporturi dintre Germania și Austro-Ungaria.

Este bine să se țină sémă de curentele acestea opuse, carî jócă un rol nu puțin însemnat în încurcăturile de față dualiste, căci numai așa se vor puté înțelege unele, ce par a fi cu totul de neînțeles. Așa se va înțelege póte și afirmarea organului conducător cehic, că acum s'au schimbat cu totul raporturile de mai înainte dintre Austria și Ungaria, așa că, decă s'ar descurca lucrurile în Ungaria, prin'rasta nu s'ar limpedi cu nimic, ci s'ar incurca și mai mult raporturile în Austria.

E neîndoios, că se pregătesce de-o mână lungă ceva decisiv pentru dezvoltarea interioară politică a monarhiei. Acésta o simt și Ungurii instinctiv și de aceea se supără foc pe Cehi, carî póte sciu unele, ce lor le sunt necunoscute, că nici nu mai vorbesc acum în articuli lor de Maghiari, ca de un factor, care ar trebui să se ia în deosebită considerare.

Crisa.

Alaltă-eri palatul din Viena a fost centrul evenimentelor politice ungare. Monarhul a ascultat pe ministrii séi, a ascultat și pe „mandatarul” séu Col. Szell, și după améri s'a ținut așa numitul consiliu de Corónă, despre care înainte se făcuseră o multime de combinațiuni.

Despre acest consiliu, telegramele oficiose spun numai atât, că discușiunile s'au învîrtit în jurul măsurilor ce ar trebui să se ia, la cas când n'ar succede o soluțiune pacnică. Măsurile acestea s'ar lua cu scop de-a restabili stările normale parlamentare. Resultatul final este, că monarhul n'a decîs încă definitiv, ci sperând o soluțiune pacnică, a îndrumat pe ministrii séi, să mai facă o ultimă încercare. Acésta s'ar confirma și prin faptul, că ministrul-președinte Banffy a rugat telegrafic pe disidenți, să stăruescă, ca guvernul să primescă cât mai grabnic răspunsul opoziției la ultimul nunciu al séu.

Decă așa stau lucrurile, atunci hotărîrii definitive i va premerge încă un schimb de răspunsuri, care va fi și un fel de ultimatum între guvern și opoziția.

„N. W. Tagblatt” este informat, că Coróna a aprobat în principiu propunerile lui Banffy privitoare la mijlocele extreme de carî se facă us, decă opoziția nu va renunța la atitudinea ei intrasigentă.

„Neue fr. Presse” dicé, că Banffy re-întorcându-se la Budapesta, va continua tratările cu opoziția. Adî (Vineri) el va declara în conferența clubului liberal, că guvernul ține la condițiunile puse de el, ca la minimul posibil. Situația însă s'a clarificat atât de mult, încât cel mai târziu în săptămîna viitoare crisa devenită acută, se va rezolva.

Cu totul contrar acestor informațiuni „Bud. Hrlp.” de adî susține, că la Viena s'a întemplat o deciziune. Este adevărat, dicé, că losinca despre ultimatum dat din cercurile liberale a primit aprobarea monarhului, pentru-ca să se salveze cel puțin aparența, însă Coróna s'ar fi opus hotărîrit la propunerea lui Banffy, ca la cas decă

FOILETONUL „GAZ. TRANS”.

Italianii.

(Continuare)

În timpul, când scriem acésta istorie (1828) și când statele Italiene sunt garantate de puterile străine, dispoziția și caracterul claselor de jos, din punct de vedere istorico-politic, pot fi trecute cu vederea; dér câtă vreme Italia dispunea însăși de sórta ei, așa dér pe vremea când s'au format cele mai înalte instituții, precum și moravurile vieții dîlnice cum există în parte și astăzi, pe acea vreme poporul din tóte statele Italiene era de cea mai mare însemnatate fără deosebire, decă după diferitele constituțiuni avé să ia parte la afacerile publice; căci în aceste afaceri se amestecă adeseori cu violență, și pentru a împedea un asemenea amestec, clasele dirigente trebuia să tracteze plebea cu mult mai multă băgare de sémă, de cât ne pare că merită la noi. Puterea, care există în poporul de rând, faptul, că un individ din plebea italiană are mai mult răgaz pentru reflecție și fantasie și că nu este sufletesce sleit prin lipsă și nevoi, ci devine cel mult din când în când infuriat, a produs de timpuriu în

Italia un fel de dezvoltare democratică.

Acésta direcție democratică nu se arată numai pe jumătate, nu se mărginesce la înălțarea unor clase de cetățeni, d. e. a proprietarilor de la țéră séu a orășenilor séu a cătorva bresle, ci se întind peste toți îndeobște; până și fchinul cel mai de rând simte trebuința unei discuții libere și se intereséză de afacerile publice. Fîreșce că în formele curat democatice interesul unor ast-fel de ómeni nu se póte manifesta de cât începînd de-odată cu cea mai desfrénată anarhie séu ajungînd peste puțin la ea; dér și mulțimea de mitocani plebei a putut pricepe în curînd, că așa nu merge treaba, și atunci au apucat și în Italia drumul, pe care l'a bătut așa de des vechea Grecia: au scos tirani la ivélă.

Acești despoți erau séu întemplantorii tribuni, după care se luase poporul în momentul izbucnirii vre-unui tumult, seu óment din clase mai înalte, carî dispun de felurite mijlocele și, cunoscînd firea poporului au scuit să întrebunțeze cu istețime puterea masselor, ca să ajungă la stăpînire. Numai cei din urmă s'au putut menține cu órei care permanență; cei dintâi s'au vedut pușîn situații, cărora nu le puteau corespunde, și s'au pierdut cu rușine.

Decă vedem în vécul de mijloc, cum în fia-care stat al Italiei clasa poporului, care este mai aprópe de cea dirigentă, tînde spre participare la guvern, cum drepturile Suveranității trec astfel dela Regî și dela Principii mireni mai întîiu la Episcopî, dela aceștia la cetățenii liberi și capabili de funcții judecătorești, dela aceștia la toți cetățenii, trebuie să atribuim Italiei un fel de spirit liberal și să recunoscem în ea o țéră, ai cărei locuitori sunt îndestrați cu un interes viu pentru afacerile publice. Dér pe cât Italia se póte numi țéra libertății, pe atât și cu același drept se póte numi și țéra tirăniei: căci ori unde aceea luptă dintre clasele mai înalte ale cetățenilor, așa-dér dintre o clasă aristocratică în contra unei clase democratice, s'a produs în vre un stat, acolo cea din urmă a scos totdeuna câte un dictator la ivélă și a silit prin urmare și pe celălalt partid, care trebuia să se lupte cu o egală energie, să încredințeze conducătorilor séi o putere ce forte ușor degenera în despotism.

Italia este dér țéra libertății, ca și a tirăniei, și tiranii ei, neavînd în truția lor pătimașe în contra adversarilor nici o contrabalanță, întrec une-orî cele mai îngrozitoare excese. De aici încheiam cu drept cu-

vînt, că libertății italiene îi lipsesce temelia morală, și temelia morală îi lipsesce fiind-că individul italian, întru cât este liber în cugetul lui, este numai prin natură; libertatea în Italia nu e resultatul unei încordări serioase și adînci a omului în sine însu-și, ci un dar al providenței și un product al răgazului, pe care ori-ce Italian îl capetă ușor. După modul cum se înființéză, libertatea italiană nu resistă la nevoi; născută ca un efect al puterilor generale, prin aceleași puteri și móre, căci, nefiind sufletesce și moralicesce întemeiată, ea nu are consistență. Pe cât de ușor ajunge Italianul să pretindă pentru sine totă libertatea, pe atât de ușor e dispus să o răpescă altuia. Tóte aceste fenomene se reduc éráși la observarea, că individul în Italia prin ușurința vieții, prin nepăsarea celor cel încunjură, prin înlesnirea limbei, ce o vorbesce, se deprinde de mic copil cu o ré-celă de reflecție fără sentimentalitate, și în egoismul séu privesce ómenii și lucrurile, ca ceva străin de sine. De aci resultă deosebirea de națiunile Europene dela Nord, că Italianul ca personalitate izolată este de regulă mai frumos, mai simplu, mai perfect în felul séu, cu un cuvînt mai om întreg, dér, că se arată cu atât mai urît, îndată

oposiția nu va primi compromisul, să disolve Camera. Aceeași foie susține, că în conferința de ași a clubului liberal, Banffy va face cunoscut oficios dimisiunea sa.

Firește, că toate acestea sunt combinațiuni. Dilele proxime vor aduce, credem, soluțiunea definitivă.

Sașii și Germania.

În zilele din urmă diarele săsesci, în scris articuli de situațiune au accentuat în deosebi marea însemnătate a legăturilor poporului săsesc din Ardeal cu patria mamă Germania, ca singurul și cel mai puternic razim, ce i-a rămas în mijlocul periculelor de care este necurmat amenințată existența sa națională.

Mai întâiu a pledat organul Sașilor verđi din Brașov „Kronstädter Zeitung“ pentru alipirea cât mai strinsă de patria mamă prin cultivarea și dezvoltarea conștiinței naționale germane. Er a doua di după ce a apărut articolul foiei săsesci brașovene, a publicat și organul partidului popular săsesc „Sieb. D. Tagblatt“ din Sibiu un articol, care asemenea vră să dovedescă, că numai prin alipirea cătră țera mamă și prin atingerea cu ea, Sașii își pot conserva vechia lor putere națională; der tenorul articolului este ținut mai domol și evită a vorbi de pangermanism. (Alldeutschthum).

Reproducem aici părțile principale ale acestor remarcabili articuli.

*

„Kronstädter Zeitung“ dela 10 l. c. publică un articol sub titlul „Alldeutsch“ (Pangerman) în care vorbind de marile schimbări ce s'au produs de-o sută de ani de când s'a deșteptat ideea de naționalitate, dice, că marele popor german n'a stat în timpul acesta de lupte necurmăte cu mâinile în sin, ci a lucrat cu zel și neînterupt la întărirea sa dinăuntru și dinafară, așa că ași imperiul german stă tare și sigur, mare și înfloritor, ca niciodată. Numele german a ajuns erăși la cinste. Apoi continuă așa:

„Der granițele imperiului german nu însemneză tot-odată o graniță a conștiinței naționale germane, ci departe de patria părinților lor trăesc giinți germane risipite în toate țerile, însă unite în iubirea și alipirea cătră mama tuturor, Germania, în nobila mândria a originii lor germane. Conștiința generală germană (allddeutsch) este care-i legă între ele și cu marea na-

ce e vorba de relațiile cu alții, cu familia, cu statul, pe când în Nordul Europei foarte mulți indiviți sunt sufletesce schimosiți și comprimați pentru a ocupa cu atât mai bine locul, ce li-se cuvine după alcătuirea intereselor generale, așa încât partea cea în adevăr bună a națiunilor septentrionale consistă numai în perfecția cercurilor mai întinse și a instituțiilor publice, a vieții lor în familie și în stat. Comparând om cu om, trebuie să treci peste mii de septentrionali piperniciți: cismari, croitori, învățați, etc., până când dai de unul, care să fiă destul de îndemânic la trup și la suflet pentru a fi capabil de o plăcere liberă, sau măcar de o mișcare grațiosă a mădularelor sale. Din contră, în Europa meridională, cel puțin în Italia, cea dintăiu țerană din munții Latini, cel mai simplu locuitor din Veneția, fiă chiar din clasa cea mai de rând, se pot compara cât pentru ținuta și dispoziția lor, pentru energia și hotărârea personală, cu toți semenii lor din Germania și dau de rușine pe omienii din sferă mult mai înalte. Italianul, ca individ, are totdeuna oare-care valoare, Germanul nu o are adese-ori, decât ca membru al unei corporațiuni.

(Va urma).

țione mamă. Nu planuri politice, nu cugete de înaltă trădare îndemnă pe Germanii din străinătate a căuta o cât mai strinsă legătură cu conaționalii lor din imperiu, ci numai nisuița de-a susține naționalitatea lor, iubirea firască a fratelui cătră frate.

„Și de aceea n'avem nici noi Sașii cauză de a-ne isola de mișcarea puternică pangermană în acel chip, cum, durere, par a-o face nu puțin dintre conaționalii noștri. Noi vedem din contră într'un sentiment tare pangerman mijlocul de luptă cel mai puternic, ce ni-a mai rămas astăzi, când tot ce ni-s'a putut lua, ni-s'a luat deja. O legislațiune ce servese intereselor unei minorități naționale, a sciut în scurtul timp de trei decenii să ne despoeie de tot razimul, ce-l afla asistența poporului nostru în lege, ni-a adus deci în poziția de-a trebui să ne întemeiam speranța în viitorul nostru german, numai și numai pe curățenia conștiinței noastre naționale“...

Spre liniștirea celor ce ar voi să suspiționeze pe Sași pentru alipirea lor cătră „mama Germania“, numita foie dice:

„Noi (Sașii) vom sci să aducem totdeuna în consonanță — pe câtă vreme această nu ni-se va face de tot cu neputință — îndatoririle cătră naționalitatea noastră cu îndatoririle cătră stat, căruia-i aparținem, deși numai ca cetățeni de-a doua, ori de-a treia classă. Decă însă câte-o dată nu vom da mai mult statului, decât trebuie să-i dăm, decă multe nu le vom pute face cu simpatia și iubirea de jertfă ce ar fi de dorit, răspunderea nu cade atât în sarcina noastră, cât în a celorla, cari în mod secerat lucrăză spre a-ne smulge din inimă iubirea de patriă și de a-ne condamna ca și pe celelalte naționalități nemaghiare în țera acesta poliglotă Ungaria la un rol nedemn de cenușotă“.

Organul Sașilor verđi încheie espunerile sale cu următoarele șire:

„Prin propriile noastre puteri din noi înșine, nu ne mai putem susține în împrejurările de astăzi. Nici dela stat nu putem să așteptăm în privința acesta vr'un ajutor, trebuie din contră să ne așteptăm la atacuri încă și mai serioase ca până acum. Nu este der pentru noi, decât numai o singură devisă: pangermanismul! (Alldeutschthum).“

„Siebenbürgisch d. Tageblatt“ din Sibiu dela 12 l. c. publică un articol intitulat „Patria și patria-mamă“ (Vater- und Mutterland). După ce face o reprivire în trecutul poporului săsesc și laudă înțelepciunea regiilor ungari, cari sciind să țină sémă de individualitatea Sașilor imigrați, ca element burghes, le-au dat drepturile și privilegiile dorite, dice:

„Deși poporul săsesc a rămas legat cu legături tari și nedisolubile de patria-mamă îndepărtată, totuși el prinsese adencă rădăcini în pământul, ce l primise dela regi ungari cuminți și care devenise patria lui“.

Arătând apoi cum în noua lor patriă Sașii au desfășurat o activitate neobosită și roditoare ca agricultorii, precum și pe terenul industriei și al comerțului, cum s'au luptat și ei în contra inimicilor din afară alături cu celelalte popore ale Ardealului, reamintesce și uniunea celor trei națiuni privilegiate, a nobilimei maghiare, a Sécuiilor și Sașilor dela 1437. Apoi continuă așa:

„Multe s'au schimbat în cursul anilor; Transilvania, ca atare, a încetat a mai exista, deși se vede necesitatea de a aminti și de a considera mereu părțile ardelenale ale Ungariei din cauza dezvoltării și a stării lor cu totul deosebite. Au dispărut acele vremuri, în cari poporele țerii își stabileau în multe privințe drepturile și datoririle, der tot odată erau nevoite a se apăra însăși, vremuri în cari cea mai mare parte a locuitorilor Transilvaniei, mai cu sémă Români, stau aproape lipsiți de ori-ce drept față n față cu o minoritate privile-

giată. În general este recunoscută îndreptățirea libertății, egalității și a frățietății, deși adese-ori nu se validează. Au dispărut cele trei națiuni privilegiate cu teritoriile lor deosebite, cu dreptul lor deosebit.

„Maghiarilor și Sécuiilor naționalicesce uniți și conțopiți într'un întreg, le stau față România, cari se află într'o puternică dezvoltare a culturii și a bunăstării, cărora după lege li-se cuvine același drept, ca celorlalți locuitori ai Transilvaniei, și după aceștia urmăză Sașii, nu mai uniți ca „națiune sasă“, ci lătiți în grupuri mai mici peste totă țera“.

„Erăși sunt locuitorii a trei giinți, cari își stau față n față pe teritoriul vechii Transilvaniei și erăși se ved epăsați de multe griji și necazuri. Fiă, ca acestea să aducă erăși vechia unire frățescă în formă nouă și ca locuitorii țerii, pe lângă respectarea reciprocă a drepturilor, să lucre împreună pentru binele lor și al întregului!“

„Sașii nisuesc la acesta, și decă vechia legătură, care mai înainte ni-a unit într'o națiune, este disolvată, ne împreună pe toți o legătură nu mai puțin tare, ba una, ce nu pôte fi delăturată prin nici o lege, prin nici o forță; ea răsare din simțirile și cugetele noastre comune, din nisuița noastră comună a rămâne cum am fost și cum suntem încă necurmat. Cu bucurie ne reamintim toți trecutul glorios al poporului nostru și ne bucurăm erăși și erăși de bucuriile, ce le-au adus părinții noștri din patria lor, de scumpa noastră limbă maternă, de poveștile și legendele germane, de cântecetele germane, de cultura și moravurile germane. Cu simpatia mândră și plină de bucurie însoțim avântul strălucit, ce l'a luat patria-mamă a noastră, Germania, în deceniile ultime; rămănem însă ceea ce au fost părinții noștri întotdeuna, fi credincioși ai patriei noastre iubite, binelui căruia dedicăm toate puterile noastre.

„Ca să nu se întemple într'asta nici o schimbare, este nu numai speranța și dorința noastră; este acesta și în interesul statului, căruia îi aparținem; căci numai păstrându-și individualitatea sa, micul popor al Sașilor ardeleni pôte să aibă pentru acesta valoarea aceea, pe care a dovedit-o în decursul veacurilor; numai iubind credincios patria sa mamă și stând în contact cu ea, poporul săsesc își pôte păstra vechie sa putere, pe care a pus-o, voesce a-o pune în toate timpurile și întotdeuna așa de bucuros în serviciul patriei, ce nu o iubesce mai puțin.“

Congresul bisericei sêrbesci. „Zastava“ din Neoplanta aduce următoarele amănunte despre conferința membrilor congresului național bisericesc, ce s'a ținut, pe cum scim, la Agram:

De față erau 37 deputați congresuali. După deschiderea, baronul Jivcovič, vicepreședintele congresului, a făcut următoarea propunere: Conferința să trimită adresă Patriarhului, în care să-l provoe să-și implinescă datoria, în sensul statutului organic bisericesc, și să convoe congresul fără amânare. În cas de nesupunere să fie amenințat cu blăstămul națiunei. Să fie cercat mai depart clubul deputaților sêrbi din dieta croată, să intervină la locul competent, ca congresul să fie convocat, căci altcum și deputații vor fi amenințați cu blăstămul națiunei.

Mai mulți deputați congresuali au pledat pentru mergerea în personă la monarh, pentru a preda M. Saie un nou memorandum.

După discuție mai lungă s'a primit cu 30 voturi contra 7 următorul conclud:

Să se astêrnă Corônei un nou memorandum, în care să fie înșirate pe larg toate fărădelegile sêvrșite în contra autonomiei bisericei naționale sêrbesci în ultimii 30 de ani; să se cêră în memorandum un Congres bisericesc liber, cu toate drepturile și garanțiile constituționale.

Memorandumul acesta are să fie aster-nut Corônei, cel mult până la Pașci prin o comisiune de 9 membri, care se va pune în înțelegere și cu viitorul guvern maghiar.

Espulsările. Ni-se anunță din Bucuresci, că Lună după amăzi consiliul de ministri a hotărît să espulseze pe mulți dintre străinii, cari s'au găsit a fi afiliați la clubul muncitorilor din capitală. Marți au și fost citați parte din ei la poliția și li-s'au notificat ordinele de-a părăsi țera. Mercuri dimineața la ora 8 și 45 au fost porniți cu acceleratul din Predeal din gara de Nord șese espulsați, 5 Evrei și un Italian, anume: Adolf Klarnet, Nathan Grünberg, Sache Petreanu și Ițic Rubinstein, Gutman, Edelstein și Luigi Brunetti. Toți espulsații erau arestați afară de Sache Petreanu, care era urmărit de un comisar de siguranță, der lăsat liber.

SCIRILE DILEI.

5 (17) Februarie.

Reforma caselor de bani. Diarele unguresci aduc șcirea, că în ministerul de finanțe se ocupă cu reforma caselor de bani. S'au lucrat proiecte, cari reclamă o urgentă introducere. Se plănuesce între altele și convocarea unui Congres regnicolar a tuturor caselor de bani în Budapeșta. Congresul se va țină prin luna Mai.

Logodnă. Aflăm, că astăzi se va sêvrși în Brașov logodna gentilei d-re Elena (Lou-lou) Nastasi, fiica d-lui profesor dela școalele noastre medii Lazăr Nastasi, cu d-l Gheorghe Stoicescu moșier în România (Albesci, județul Ialomița.) — Adresăm tinerii părechii și familiilor felicitările noastre cele mai căldurose!

Oficeri austro-ungari în armata grecă. Din Atena se anunță, că guvernul grecesc va aplica în armata grecă oficeri austro-ungari încredințați cu conducerea școalelor de aprof.

Congres geografic internațional. Societatea geografică din Berlin, care stă sub conducerea profesorului br. Richthofer, a trimis invitațiile pentru Congresul geografic internațional. Congresul se va țină dela 28 Septemvre până la 4 Octomvre în Berlin. Taxa de membru pentru Congres e de 20 mărci și licența se pôte procura dela cassierul Congresului (Berlin S. W. Zimmerstrasse) La Congres se pôte vorbi în limbile: germană, englesă, francesă și italiană. Lucrările Congresului îmbrățișeză toate ramurile sciinței geografice.

Predici. Poimâne (Duminecă în 7 Februarie v.) va predica în biserica Sf. Nicolae din Scheiă, părintele Dr. Vasile Saftu.

Atentatul unui atașat militar. Un tînăr atașat militar pe lângă ambasada chineză din Paris, a sêvrșit zilele trecute un atentat duplu. El suferea de mania persecuțiunii și mereu se plângea, că superiorul său, secretarul de ambasadă Lien-Yung îl persecută. Tînărul era să fiă luat în urma acesta sub supraveghiere medicală, însă purtarea lui fiind liniștită, l'au lăsat în pace. Vinerea trecută la 6 ore sêra, atașatul s'a dus la palatul ambasadei și a intrat în camera de lucru a lui Lien-Yung, pe care l'a provocat să iese afară cu el pe coridor. Lien-Yung i-a implinit dorința, însă abia a pășit pragul, și atașatul scose un revolver și-l descărcă asupra secretarului. Glonțul a nimerit capul secretarului și l'a culcat la pământ. Ucigașul descărcă încă de două ori asupra victimei, însă nu nimeri. Apoi întorse revolverul în contra lui și-și trase două glonțe în cap. Când servitorii eșiră alarmați, secretarul era deja mort, pe când atașatul rêsufă încă, însă muri și el înainte de-a sosi medicul. Cadavrele au fost aședate într'un cociug întreit și au fost pornite spre Peking.

Producțiunea ilusionistului Carmellini, ce s'a dat aseră în sala restaurantului „Europa“, a mulțumit pe deplin publicul asistent. D-l M. Carmellini s'a arătat într'adever stăpân perfect pe arta sa. S'a distins cu deosebire în experimentul cu cărți de joc. Densul împărțea cărți de joc mai multor persoane din public, fără însă a pute sci, care ce fel de carte își trage,

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anu 1899 se poate procura
dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov,
cu prețul de 25 cr. (cu posta 30 cr.)

(Vendătorii primesc rabatul cuvenit.)

Noul călindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — înafară de partea calenderistică, cu târgurile, semnele timpului, diferite povește economice pentru fiă-care lună și alte multe, — cuprinde încă un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinaritului, a economiei de vite, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poesii de dragoste, eroice și glumețe de cei mai renumiți scriitori ai noștri; articuli și povește pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urmăză diverse, glume și anuțuri. Pe pagina primă se află portretul nemuritorului Simion Bărnuțiu, ér în text o frumoasă biografă a lui. Doritorii de-a avé acest călindar sê se grăbescă a și-l procura mai de timpuriu, ca sê nu pățescă ca anul trecut, când mulți și-l'ar fi procurat, dér nu mai aveau de unde, căci se vându-se tôte esemplarele.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Februarie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.90
Renta de corone ung. 4%	97.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.15
Ūblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.25
Bonuri rurale ungare 4%	95.75
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	161.10
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.35
Renta de argint austr.	101.55
Renta de hârtie austr.	101.60
Renta de aur austr.	120.35
Losuri din 1860.	141.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	922.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	397.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	362.90
Napoleoniori	9 55 1/2
Mărci imperiale germane	58.95
London vista	120.40
Paris vista	47.77 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.85
Note italiene.	44-22 1/2

Nr. 1657—1899.

PUBLICAȚIUNE.

In puterea ordinațiunei ministeriale de interne din 23 Februarie 1898 Nr. 15152 se încesăză sub formalitățile din an. 1898 și pentru acest an pentru exploatarea petrișului și nășipului de pe locurile orășenesci o competiță de 5 cr. după fă-care vită trăgătoare.

Informațiuni detaliate se dau la oficiul orășenesc economic.

Brașov, 8 Februarie 1898.

Magistratul orășenesc.

ASTHMĂ, Suferințe de pept, tusă,

cum și tôte bôlele, **catare** de ale canalului de respirație, gâtlegiū, plămâni, greutate de respirație, asthmă, flegmă, tusă măgărăscă, răgușelă, gâdilitura la gât, început de tuberculôsă se pot depărta mai bine și mai ușor cu întrebuițarea renumitului și după prescripția medicală preparat și recomandat **Ceaiu Sf. George**, un pachet à 50 cr. și praful care aparține ceaiul prafu Sf. George, o cutie à 50 cr., împreună cu prescrierea întretuințării.

Succes se simte după câteva zile.

Mai puțin de 2 pachete nu se trimit. La trimiteri cu posta 20 cr mai mult, pentru pachetare și espediare.

Te comand-le sunt a se adresa

direct la **St. Georg's-Apotheke,**
Wien, V/2, Wimmergasse 33
Sê se trimită prețul înainte cu mandat postal.

Mătăsuri Henneberg

dela 45 cr. până la fl. 14.65 cr. metru, veritabile numai dela facricele mele; negre, albe și colorate — țesătură, colóre și desenu cel mai modern. — Particularilor li-se trimite franco și liberate de vamă în casă.

— Mostre se trimit imediat la cerere. —

Fabricile de mătăsuri ale lui **G. Henneberg** (liferant al) **Zürich,** (curții c. și r.)

Cursul pieței Brașov.

Din 15 Februarie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.44
Napoleoniori. Cump.	9.51	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	126.75	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.70	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.73	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

„BISTRIȚIANA“, institut de credit și economii în Bistrița.

Convocare.

Pe baza concludusului subsemnatei direcțiuni, din 4 Februarie 1899, P. T. Domni acționari se convocă prin acesta la

a XX-a adunare generală ordinară

a institutului de credit și economii „BISTRIȚIANA“, care se va ținé în 4 Martie 1899 la 9 ore a. m. în localul institutului.

Obiectele de pertractare sunt:

1. Raportul Direcțiunei și al comitetului de reviziune, statorirea dividendei pe anul de gestiune 1898 și împărțirea profitului curat.
2. Abscrierea dubioșelor.
3. Alegerea unui membru în direcțiune în locul

celui, care conform §. 54 din statute va fi sortat, eventual realegerea aceluia pe timp de 6 ani.

4. Modificarea §§. 38 și 44 din statutele institutului.
 5. Statorirea marcelor de prezență conform §§. modifițăi.
 6. Esmiterea a trei verificatori pentru protocolul adunării generale.
 7. Alte eventuale propunerii.
- Bistrița, în 4 Februarie 1899.

Mihailă Mihailas,
director esecutiv.

Domni acționari, cari în sensul §. 21 din statutele societății voesc a participa la adunarea generală în persoană sêu prin plenipotențiați*), sunt rugați a și depune acțiunile și eventual dovețile de plenipotență 3 zile înainte de adunarea generală la cassa institutului.

Încheierea socotelelor cu 31 Decembre 1898.

Contul Bilanțului.

A C T I V E.				P A S I V E.			
	fl.	er	florini er		fl.	er	florini er
Cassa	3543	06		Capital de acțiuni	40000	—	
Cambii de bancă . fl. 378,521.40				Depuneri spre fructificare și anume:			
„ „ „ cu acoperire hipotecară fl. 64 627.60	443149			a) depuneri de ale pri-vaților . . . fl.	201,924.38		
Imprumute pe hipotecă	35424	92		b) de ale fondului general de rezervă . fl.	40.000.—		
„ „ Obligație	9680	69		c) de ale fondului special de rezervă . fl.	2.107.89		
„ „ efecte (lombard)	6390	—		d) de ale fondului de pensiuine . . . fl.	6,897.14		
Efectele fondului de pensiuine	3360	—		e) de ale fondului pentru scupuri filantro. fl.	207 91	251137	32
„ „ special de rezerv.	510	—		Interese transitoare		3945	48
Relații	22221	59		Dividendă neridicată pro 1896 . . . fl.	16	—	
Mobilier fl.	481.95			Dividendă ne ridicată pro 1897 . . . fl.	136.—	152	—
amortisare de 10% . fl.	48.20	433	75	Creditori	555	44	
Debitori	6769	75	531482 76	Cambii reescomptate	226296	20	522086 44
				Profit curat			9396 32
							531482 76

Contul Profite și Perderilor

D E B I T				C R E D I T			
	fl.	er	florini er		fl.	er	florini er
Contribuție directă . . fl.	1753	04		Interese:			
10 % după interesele la depuneri fl.	1044	38	2797 42	după tot felul de imprumute	26620	60	
Competință de timbru			10 40	de întârziere	818	78	
Salarie	645	75		Provisiuni și taxe	2653	16	
Spese de tot soiul	1264	36		Chirie	653	39	30745 90
Interese la depuneri	10443	87					
Dubioșe	194	52					
Porto postal	131	06					
10% amortisare din mobilier	48	20	21349 58				
Profit curat			9396 32				
							30745 90

Bistrița, în 31 Decemvre 1898.

Alecsandru Szilasi m. p., **Mihailă Mihailasch** m. p., **Stefan Poruțiu** m. p., **Leon Monasterian** m. p.
președinte director esecutiv cassar. contabil.

Subsemnatul comitet am esaminat conturile presente și le am aflat în deplină regulă.

Bistrița, în 2 Februarie 1899.

Iosif Lissai m. p. **Anchidim Candale** m.p. **Pamfilu Grapini** m. p.

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul à 5 cr. se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** și la **Eremias Nepoții**.